

Het onderzoek naar de haalbaarheid en validiteit van de online vragenlijst 'Gezond leven? Check het even!' startte in januari 2018 en loopt naar zijn einde toe. Het rapport van het volledig onderzoek wordt pas eind 2019 gepubliceerd, maar we willen graag al een tipje van de sluier oplichten. Verder is ook te lezen wat onze volgende stappen zijn om een gevalideerde en haalbare methodiek te ontwikkelen. Meer duiding bij het ontstaan van de methodiek en het lopend onderzoek is te vinden in [de vorige nieuwsbrief](#).

Preliminair resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid en validiteit van 'Gezond leven? Check het even!'

In totaal hebben 1459 leerlingen van het voltijds gewoon derde secundair onderwijs (ASO, BSO, KSO en TSO), verspreid over de 5 deelnemende CLB's, de online vragenlijst ingevuld. Voor 768 leerlingen werd toestemming gegeven om de antwoorden te analyseren in het kader van het onderzoek. De eerste globale resultaten zijn alvast veelbelovend.

Resultaat van de tijdsregistratie door de verpleegkundigen

Verpleegkundigen registreerden de tijd die klasgroepen nodig hebben om de online vragenlijst in te vullen. De gemiddelde duur van de tijdsregistratie bij 58 klasgroepen is 32,6 minuten.

Kwantitatieve resultaten van de interviews met jongeren

In totaal werden 58 jongeren uit verschillende CLB's en onderwijsvormen geïnterviewd over hun ervaringen met de online vragenlijst. De 58 jongeren geven gemiddeld een score van 8,4 op 10 voor de inhoud van de vragenlijst. Van die 58 jongeren, hebben 19 jongeren online het persoonlijk advies geraadpleegd. Zij geven gemiddeld een score van 8,8 op 10 voor dit advies. Bij 35 geïnterviewde jongeren vond tijdens het contactmoment een gesprek plaats met de verpleegkundige of de arts naar aanleiding van de antwoorden in de vragenlijst. Die jongeren gaven gemiddeld een score van 9,4 op 10 voor het gesprek.

Analyse van de antwoorden van de jongeren

De online vragenlijst heeft als doel de eigen kracht van jongeren ten aanzien van hun gezondheid te versterken. Jongeren worden gestimuleerd om te reflecteren over hun eigen gezondheid en leefstijl en worden uitgenodigd om hun vragen te stellen zodat ze advies op maat kunnen krijgen.

Dit betekent dat jongeren in de online vragenlijst kunnen aangeven meer informatie, online of via een gesprek met het CLB, te willen over bepaalde onderwerpen. De resultaten tonen dat jongeren gebruik maken van die mogelijkheid. Op basis van de analyse van de registratie door de CLB-medewerker na afloop van het gesprek met de jongeren, werd ook de positief en negatief voorspellende waarde (PVW en NVW) van de bepaalde antwoorden van de jongeren in de online vragenlijst berekend. Enkele voorbeelden van resultaten:

- 9,9% van de meisjes duidt aan vragen te hebben voor het CLB over de menstruatie (PVW=92,9)
- 5,9% van de jongeren duidt aan vragen te hebben over 'eet- of beweeggewoontes' voor het CLB (PVW=84,5)
- 4,1% van de jongeren duidt aan online informatie over 'mijn lichaam, liefde, relaties en/of seks' te willen

Zonder vraag van de jongere, wordt niet zomaar op elk ongezond antwoord gereageerd. Zijn er zorgwekkende signalen, dan brengt de CLB-medewerker dit wel steeds in gesprek met de jongere. Enkele voorbeelden van prevalenties van zorgwekkende signalen met de bijhorende PVW:

- 7,8% van de jongeren geeft signalen van een zorgwekkend alcoholgebruik (PVW=76,1)
- 7,1% van de jongeren heeft een zorgwekkende score op een vragenlijst over hoe zij zich voelden de laatste 4 weken (PVW=81,8)

Van de 135 registraties bij jongeren die noch een vraag stelden via de online vragenlijst, noch een zorgwekkend antwoord gaven, blijkt 95,6% tijdens het contactmoment met de arts of verpleegkundige inderdaad geen vraag te stellen of een zorgwekkend signaal te uiten. De negatief voorspellende waarde van de online bevraging is dus heel hoog op dit vlak.

Een dikke pluim voor de deelnemende CLB-medewerkers van VCLB Limburg, VCLB Pieter Breughel, ICLB Gent, VCLB Groeninge en CLB GO! Westhoek voor hun bijdrage aan dit wetenschappelijk onderzoek!

Er is meer...

Vervolgonderzoek

In januari 2019 start samen met een deel van de medewerkers die de nodige vorming hebben gevolgd in het kader van het eerste onderzoek, een vervolgonderzoek. Hierin worden drie nieuwe doelstellingen voorop gesteld, namelijk (1) evaluatie van het effect van bijkomende interventies om jongeren aan te sporen om hun persoonlijk advies online te raadplegen, (2) in kaart brengen van de nazorg die een CLB aanbiedt in geval de jongere via de online vragenlijst zorgwekkende signalen aangeeft die nog niet gekend zijn in het CLB-dossier van de jongere en (3) uitbreiden van de basisdataset voor een preciezere schatting van de prevalenties van zorgwekkende signalen die zelden voorkomen.

Gezondheidsprofiel

Naast de individuele benadering van jongeren, maakt de online vragenlijst ook een analyse van de geanonimiseerde data op groepsniveau mogelijk. Op basis hiervan zal in de toekomst een 'gezondheidsprofiel' gegenereerd kunnen worden wat kan bijdragen tot het maken van gepaste keuzes in het gezondheidsbeleid van een school of een regio. Recent heeft de VVWJ met de steun van het agentschap Zorg en Gezondheid de module aangekocht die dit technisch mogelijk maakt. In de eerste helft van 2019 wordt deze functie operationeel gemaakt.

Contactpersoon voor het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen: Anouk Vanlander, VVWJ

anouk.vanlander@vvwj.be